

En rettferdig og solid regelbok som støtter sterkere ambisjoner

I Katowice faller fristen for å bli ferdig med detaljerte regler som skal styre gjennomføringen og bokføringen av Paris-avtalen.

Kjernen i Paris-avtalen er syklusen rundt nasjonale fastsatte bidrag (*nationally-determined contributions*, NDC-er) som land må levere hvert femte år. Paris-avtalen legger opp til en todelt prosess hvor NDC-er vurderes først teknisk av eksperter, og så multilateralt av andre land og sivilt samfunn. Noen prinsipper for NDC-ene finnes allerede i Paris-avtalen: at de skal fremme temperaturmålet, bærekraftig utvikling, og fattigdomsbekjempelse; at rike land skal lede an; og at de skal basere seg på høyest mulig ambisjonsnivå som øker over tid. Men felles regler for prosessen må på plass som dekker:

- Veiledning for hvordan landene skal kommunisere sine NDC-er.
- Regler som sikrer «klarhet, gjennomsiktighet og forståelse» («CTU» på engelsk) – om for eksempel utslippsbaner, mål for ulike sektorer (inkludert skog), deltagelse og menneskerettigheter, og indikatorer for rettferdighet og ambisjonsnivå.
- En felles femårig tidsramme for nasjonale bidrag slik at NDC-en kan sammenlignes, synkroniseres med forskjellige prosesser under Paris-avtalen, og tilpasses raske endringer (f. eks. teknologiutvikling).
- Hvordan den globale «opptellingen» av landenes klimatiltak (*Global Stocktake*, GST) skal se ut, slik at hver runde med nye NDC-er samsvarer best tilgjengelig vitenskap og høyest mulig ambisjonsnivå. Her må det bestemmes hvilke organ skal lede prosessen, hvor lenge prosessen skal vare for å være tilstrekkelig, og hvordan prinsippene rettferdighet og best tilgjengelig vitenskap skal integreres.
- Langsiktige strategier for utslippskutt. Kun 10 land har levert langsiktige strategier for utslippskutt som forpliktet i Paris-avtalen. Langsiktig planlegging med demokratisk deltagelse og partssamarbeid er nøkkelen til en rettferdig omstilling som sikrer arbeidsplasser og velferd.
- Tilpasningskommunikasjon. I tillegg til NDC-er skal land også levere og oppdatere tilpasningskommunikasjoner. Reglene må komme på plass for disse kommunikasjonene.
- Urfolks- og lokalsamfunnsplattformen. Plattform skal være et verktøy for samhandling mellom urfolk og stater for utveksling av klimarelatert tradisjonell kunnskap, kapasitetsbygging og klimatiltak. Plattformen kom i gang på forrige klimatoppmøte, men er ikke fullt operasjonalisert. En slik plattform vil styrke urfolks rolle i naturvern, spesielt i områder hvor det fortsatt er rike naturlige økosystemer som de beskytter.

Naturvernforbundet og Regnskogfondet mener Norge bør støtte sektorvis rapportering, inkludert skilt rapportering av utslipp, og opptak i skog- og landsektoren. Norge bør også levere sin langsiktige plan, og jobbe på COP-en for at andre land skal gjøre det samme. I tillegg bør Norge jobbe for en beslutning som operasjonaliserer urfolks- og lokalsamfunnsplattformen.

Eventuell kvotehandel må ikke erstatte nasjonale utslippskutt

Paris-avtalen inneholder enighet om etablering av nye kvotesystemer, men regelverket må utformes. Dersom finansiering av slike betingede bidrag gjør at rike land kan øke sine utslipp tilsvarende vil det gjøre det vanskeligere å holde oss under 1,5 graders oppvarming.

Skogsektoren som er særlig uegnet til kvotehandel. Utslipp av klimagasser er irreversibel, og blir igjen i atmosfæren i kanskje tusenvis av år. I motsetning er lagring av karbon i skog reversibel – hvis skogen går tapt får vi doble utslipp. Bevaring av skog må komme i tillegg til utslippskutt, og ikke brukes til å rettferdiggjøre fossil utslipp.

Fleksible mekanismer fra Kyoto-protokollen må fases ut, og det bør ikke være mulig å bruke utslippsenheter fra disse tidligere mekanismene under Paris-avtalen. Eksisterende prosjekter bør kvalitetssikres før de kan brukes under nye mekanismer.

Naturvernforbundet og Regnskogfondet mener internasjonal klimafinansiering bør bidra til å hjelpe utviklingslandene i å nå og forsterke sine klimaambisjoner. Klare regler for eventuelle markedsmekanismer bør bestemmes slik at de ikke tillater dobbelttelling av utslippsreduksjoner, begrenser hvor mange internasjonale reduksjoner som kan telle i NDC-er, og sørger for at utslippskutt oppnådd er reelle og kommer i tillegg til reduksjoner som ville skjedd uansett.

Kontaktinformasjon

Regnskogfondet og Naturvernforbundet er tilstede i Katowice og kan nås på telefon eller epost:

- **Monica Camacho**, rådgiver i Regnskogfondet, i Katowice 1.-15. desember. Tlf. +47 410 09 167, monica@rainforest.no
- **Anders Haug Larsen**, rådgiver i Regnskogfondet, i Katowice 8.-15. desember. Tlf. +47 932 17 626, andershl@rainforest.no
- **Torbjørn Gjefsen**, rådgiver i Regnskogfondet, i Katowice 1.-5. og 9.-15. desember. Tlf. +47 970 16 842, torbjorn@rainforest.no
- **Aled Dilwyn Fisher**, klimarådgiver i Naturvernforbundet, i Katowice 8.-15. desember. Tlf. +47 413 42 733, adf@naturvernforbundet.no